

Inledningsord på Kyndelsmässodagen 2022

I Faderns och Sonens och den Helige Andes namn.

P: När Gud skapar världen- skiljer Gud ljuset från mörkret.

Gud är ljus och inget mörker finns i honom.

Gud vill lysa upp också vårt inre. För att om vi vandrar i ljuset ,
då kan vårt inre ljus få lysa även för andra.

Genom Jesus Kristus, världens ljus,

så visar Gud vägen till mening och sammanhang.

Låt oss därför i vår gudstjänst idag öppna oss för Guds närvaro.

F: Amen.

Predikan på Kyndelsmässodagen den 6 februari 2022

Historia

Jag tror att det kan vara bra med en kort historisk resumé över dagen som vi firar.

Kyndelmäss brukar betraktas som jultidens avslutning. I vissa delar av Sverige firade man denna dag "Lilla julafton" då man gav varandra små julklappar och ställde fram en liten gran på julbordet. Man menade också att nu så hade halva vintern gått. (På spanarna i radions P1 igår, fick jag lära mig lite kuriosa, där det berättades att man t.ex. äter pannkakor i Belgien på Kyndelmäss som en symbol för att solen börjar komma tillbaka –inte så dum tradition)

Kyndelmäss har egentligen två olika namn och teman: Kyndelmässodagen och Jungfru Marie kyrkogångsdag.

Dagens första namn; Kyndelmässodagen, kommer av seden att inviga och dela ut ljus till församlingen och fira ljusfest. Kyndel är en försvenskning av det latinska ordet =Candela som betyder bloss. Det är samma ord som finns för ljus i isländskans *Kyndill* och i engelskans *Candle* . Ursprungligen kommer seden från romersk tid, då kvinnorna brukade bära facklor till gudatemplen.

På den katolska tiden gick församlingen i procession, med prästerna i täten och med ljus i händerna. De gick genom kyrkan och runt omkring hela kyrkogården. De ljus som under året skulle användas i kyrkliga sammanhang brukade invigas och välsignas. Ljus var riktiga dyrbarheter. Under medeltiden var det också vanligt att man kom med sina nystöpta ljus till kyrkan för att få dem välsignade just den här dagen.

Dagens andra namn på denna dag är Jungfru Marie kyrkogångsdag. Denna dag firades ursprungligen till minne av Jungfru Marie kyrkogång, 40 dagar efter Jesu födelse. En ceremoni som firades redan på 300-talet i Jerusalem och är en av de äldsta Mariadagarna vi har.

Det kan vara intressant att veta att det är denna *kyrkogång* som ligger bakom den gamla seden med *kyrktagning* av kvinnor som fött barn. D.v.s. att en kvinna efter förlossning välkomnades tillbaka i kyrkans gemenskap. Prästen bad för modern och tackade för att hon överlevt barnafödandet och välkomnade henne tillbaka till kyrkans gemenskap efter en tid av c:a sex veckor. Under dessa sex veckor skulle modern vila. En sedvänja som fanns kvar ända fram till 1960-talet på västkusten.

Texten

Om vi nu går till själva evangelietexten så handlar den om Symeon och Hanna som var gamla människor. Ett par av de allra äldsta som det berättas om i Nya testamentet. Medellivslängden var kort. Jesus blev själv inte äldre än 30-33 år gammal. Åldrade människor såg man inte så ofta – men de fanns.

Symeon och Hanna höll till vid templet för att det var en trygg plats och de hade tid att be. De längtade efter att få möta ljuset i sina liv efter år av förtryck och ockupation och hårda skatter av den romerska övermakten. Symeon, som tillhörde de fromma, väntade på den kommande Messias ankomst. Ledd av anden väntade han på Jesus. Han ska möta Israels tröst innan han dör. Vi kan av texten ana att Symeon och Hanna inte låter sig nedslås trots all ondska som finns runt omkring dem. Allt våld och all förödelse...Gatuvåldet som bara blir värre och värre i Jerusalem... för dem är det bättre att fortsätta att be även om inget händer...det måste finnas något annat än bara mörker...

Ibland förstår inte Symeon hur han orkar... Så händer det...efter att ha väntat så länge och tålmodigt kommer till sist den dagen då två föräldrar kommer in i Templet...just där Symeon och Hanna brukade hålla till och där de brukade be... En familj närmade sig... Det var Josef och Maria som kom till Templet med sitt lilla gossebarn. Barnet skulle frambäras enligt den gammaltestamentliga lagen: Fyrtio dagar efter ett barns födelse skulle modern komma till templet för att genomgå en kultiskt rening, såsom lagen stadgade. Av texten kan vi förstå att de inte hade det så bra ställt för att de inte offrade det lagstadgade lammet.

Och Symeon och Hanna fick äntligen bönesvar! Bönesvaret kom som ett spädbarn , framburet av unga och tacksamma föräldrar. De gamla såg det stora i det lilla. De som hade livet bakom sig tog emot framtiden och fylldes av ljus och glädje. Och den gamle Symeons dröm gick i uppfyllelse. Han fick se och ta i sina armar , Herrens smorde, han som var Israels och jordens hopp. Symeon får skåda vad hans folk har väntat på i 400 år. Nu kan Symeon gå hem i frid för nu har Herrens hjälp kommit. Nu kan jag dö ,lugn, säger han.

Både Symeon och Hanna såg något särskilt i denna lilla baby, bara sex veckor gammal. Hur kunde de se så mycket? Kan man fråga sig? Vad kan man se i ett litet barns ansikte?Var det för att de väntat så länge? Symeon anar att det är detta barn som bär hela världen. Att det finns något annat trots allt mörker.

Och Josef och Maria måste ha blivit förvånade, förundrade och gripna av scenen med Symeon och deras lille son, Jesus. Helt naturligt och utan att tveka överlämnar de sitt späda

barn till en främmande äldre man. Symeon måste ha utstrålat en värme och en trygghet som gör att de vågade släppa barnet.

Ja, Inget liv är möjligt utan ljus och ingen framtid är möjlig utan barnen. Kyndelsmässodagen är verkligen en tacksamhetsdag för två av livets stora glädjeämnen: ljuset som jagar undan mörkret och barnen som för livet vidare.

När man blir gammal eller när man blivit mormor och morfar och farmor och farfar, då uppfylls många av starka känslor av ljus och värme ...när de första barnbarnen kommer. Den lilla babyen som bärs fram i dopet av sina föräldrar bär på så mycket ljus i sin lilla varelse, i sitt skratt i sina glittrande ögon som om allt var möjligt.

I det lilla barnet ryms en hel ocean av kärlek och vi tänker ofta på de små och deras framtid. Vi ber i vårt innersta för att de ska få uppleva en ljus framtid med en värld i fred och frihet och en frisk miljö och hållbara relationer. Ja, vi ber och längtar precis som de gamla i templet gjorde efter en värld av kärlek och godhet.

I Sverige hade vi nästan glömt bort hur det är att längta eller inte riktigt haft klart för oss vad vi skulle kunna längta efter...tills Coronapandemin slog till. Plötsligt fick vi tid att längta, tänka och vara stilla i ensamhet. En massa luckor uppstod i våra kalendrar som inte gick att fylla med innehåll. Det ena efter det andra utbudet släcktes ner- som tidigare hade fyllt vår almanacka och hört till det vardagliga och normala. Det blev förbud och rekommendationer att hålla avstånd till våra äldre och våra nära och kära. Teater-, bio-, opera-, konserter och idrottsevenemang, restaurangbesök ställdes in. Högtidsdagar och familjemiddagar.....fick ett abrupt slut...och resorna från Arlanda reducerades till ett fåtal...

Efter nästan precis två år så har vi nu fått veta att livet ska börja återgå till det normala igen på onsdag. Vi ser ljuset i tunneln. Vi ska få möta våra nära och kära och våra vänner igen och vi får ta del av livets glädjeämnen...och kanske försiktigt börja krama om varandra igen och ta fram våra förhoppningar och vår längtan inför framtiden.

Ja, aldrig har väl längtan efter närhet, gemenskap och nära relationer varit så stor. Jag tror inte heller att vi någonsin i historien varit så isolerade från varandra. Ja, t.o.m. kyrkorna har hållits stängda –vilket aldrig förr har hänt, vad jag vet. Det har för många känts som att vara isolerade, som i ett fängelse.

Det har varit två år av Annus horribile, som drottning Elisabeth brukar säga...men kanske har vi fått med oss *något* som är bra ändå från de här åren. Kanske är det just detta vi lärt oss, som Symeon och Hanna var med om : Att få längta och få syn på vad som är viktigt i livet , att uppskatta ljuspunkterna i livet.

Ja, kanske är det viktigt att vara i mörkret för att vi ska kunna se ljuset.. Kanske är det också viktigt att ha tråkigt- för att få uppleva något roligt. Eller att sorg är en förutsättning för att uppleva stor glädje.

Inte minst har vi också lärt oss hur viktigt det är med möten mellan generationer. Att de gamla får träffa unga och att de unga får möta de gamla som mognat i sina liv efter lång livserfarenhet.

För den som älskat att sjunga i kör eller spela i orkester har det kanske blivit ännu tydligare hur viktigt det har varit. För den som gått till kyrkan och träffat vänner ...har det kanske blivit ännu viktigare att få komma tillbaka till kyrkan igen. För den som varit van vid att samla sin familj vid högtidsdagar så har det kanske blivit än tydligare hur viktiga de där dagarna var, när man inte fick ha dem.

En bra övning denna dag, på Kyndelsmässodagen kan vara att tänka igenom vilka ljuspunkterna är i mitt liv just nu. Om det har varit riktigt mörkt den sista tiden så är det desto viktigare att plocka fram sina ljuspunkter och hålla fast vid dem när det är som svårast... Precis som Symeon och Hanna gjorde i templet.

Som avslutning vill jag sammanfatta med en bön:

Gud, vi vet att Uppenbarelsens ljus inte kommer från yttre rymder utan tänds i vårt inre genom tålmodig väntan i bön...Så tänd ljuset i vårt inre så att vi kan bli upplysta av Kristus som är världens ljus och kom med ditt ljus och värme till var och en som längtar och söker efter dig. Amen.

Susanna Widner, präst i Vallentuna församling